

Työ- ja elinkeinoministeriö

[kirjaamo@tem.fi](mailto:kirjaamo@tem.fi)

Viite: Lausuntopyyntö 22.8.2018, TEM/669/00.04.01/2016

## SIGNIA TILINTARKASTUS OY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI TILINTARKASTUSRAJOJEN KOROTTAMISESTA

Signia Tilintarkastus Oy on Helsingissä toimiva kolmen henkilön tilintarkastusyhteisö, jonka asiakaskunnasta pääosa on mikro- ja pienyrityksiä. Yhtiömme on perustettu vuonna 2005.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan, että mikroyritykset vapautettaisiin lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Esitykseen liittyen toteamme kantanamme seuraavaa:

1. Sen käsityksen perusteella, joka meille on päivittäisessä työssämme syntynyt, tilintarkastuksella on huomattavasti suurempi vaikutus tilinpäätösten laatuun kuin mitä hallituksen esitysluonnoksessa tuodaan esiin.

Tällä hetkellä hyväksyntä ja laadunvalvonta kohdistuvat yksi meihin tilintarkastajiin. Sen sijaan kuka tahansa voi toimia kirjanpitäjänä.

Tilitoimistojen ja kirjanpitäjien laatuvariaatiot ovatkin suuret. Suuri osa mikroyrityksistä ei käytä auktorisoidujen tilitoimistojen palveluja lainkaan ja osa käyttää niitä osittain: esimerkiksi varastokirjanpito, myyntilaskutus tai palkkakirjanpito saattavat olla yrityksen itsensä hoitamia ja vain pääkirjanpito tilitoimistossa. Tapauskohtaiset erot ovat suuria ja yrityksen itsensä hoitama kirjanpito voi olla laadukkaampaa kuin tilitoimistossa hoidettu. Käsitys siitä, että kaikki mikroyritykset jäisivät hyvien tilitoimistojen 'huomaan', ei vastaa todellisuutta ennen kuin tilitoimistojen huomattavat laatuvariaatiot saadaan tasoitettua.

Digitalisaatio muuttaa perustavanlaatuisesti taloudellista raportointia ja sen varmentamista. Digitalisaation vaikutukset tiedon luotettavuuteen ovat epäselvät: mihin johtavat digitalisaation nopea eteneminen ja samanaikainen tilintarkastusrajojen nosto? Kuka vastaa reaaliaikaisesta informaatiosta, joka on tuotettu robotisoidusti?

2. Meidän tilintarkastusyrittäjien asemaan ja oikeusturvaan keskeisesti vaikuttavia seikkoja ei ole otettu huomioon riittävästi.

Ensinnäkin epäselvää on, miten ISA-standardeja tulisi tarkoituksenmukaisessa laajuudessa soveltaa suomalaisten pienyritysten tilintarkastukseen. HE 70/2016 toteaa tilintarkastuslain 3 §:n 2 momentin osalta seuraavaa (allekirjoitukset tässä):

**3 §. Kansainväliset tilintarkastusstandardit.** Pykälään ehdotetaan uutta 2 momenttia, jossa säädettäisiin mahdollisuudesta 1 momentissa tarkoitettujen standardien joustavaan soveltamiseen pienyrityksessä noudattaen hyvää tilintarkastustapaa. Momentti perustuu tilintarkastusdirektiivin 26 artiklan 5 kohtaan, jonka mukaan standardeja voidaan näissä tarkastuksissa soveltaa suhteutettuna kyseisten yritysten toiminnan laajuuteen ja monimutkaisuuteen. Kansainvälisiä tilintarkastusstandardeja voidaan siten myös sen jälkeen, kun ne on unionissa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla hyväksytty sovellettavaksi, soveltaa joustavasti ottaen huomioon pienyrityksen toiminnan laajuus ja monimutkaisuus. Pienyrityksille muodostuu näin ollen oma käytäntö, josta muokataan kunkin yrityksen kokoon ja toimintaan perustuva tarkastuksen sisältö.

Oikeusturvamme ja liiketoimintamme harjoittamisen kannalta on erittäin valitettavaa, ettei 'joustavuudesta' tai pienyritysten 'omasta käytännöstä' ole selvyyttä. Tämä alentaa myös alamme houkuttelevuutta työpaikkana tai yrittäjäurana merkittävästi.

Toiseksi mikroyrityksrajoihin siirtymisen vaikutuksia tilintarkastusliiketoimintaan ei ole selvitetty. Pidämme todennäköisenä, että muutos selvästi vauhdittaisi alamme keskittymistä sekä maantieteellisesti suurimpiin kaupunkeihin että suurempiin tilintarkastustoimistoihin. Tilintarkastuspalvelujen alueellinen saatavuus vähenisi maakunnissa, mikä saattaa vaikuttaa myös muiden kuin mikroyritysten toimintaedellytyksiin. ISA-standardit sisältävät mm. tilintarkastajan velvollisuuden olla läsnä vaihto-omaisuuden fyysisessä inventoinnissa, mikä vaikeutuisi, jos tilintarkastuspalvelut vähenisivät tai poistuisivat tietyiltä alueilta.

3. Mielestämme tilintarkastusrajaa ei yleisen edun nimissä tule nostaa mikroyritystasolle. Maltillinen tasokorotus – esimerkiksi Ruotsin rajoihin – saattaisi olla mahdollista.

Mikro- ja pienyritysten tilintarkastusta tulee keventää ja edellä kohdassa 3 esiin tuotu joustavuus saattaa todellisuudeksi. Tämä on tärkeää siksikin, että ammattikuntamme resursseja vapautuisi muun muassa raskaasta dokumentoinnista niille uusille tehtäville, joita reaaliaikaisen tiedon varmentaminen digitalisaation myötä väistämättä tuo.

Yhtenä vaihtoehtona tämän toteuttamiseksi näemme yleisluonteisen tarkastuksen, jota voitaisiin kansallisesti täydentää vastaamaan suomalaisen yhteiskunnan tarpeita. Sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukaisilla täydennyksillä yleisluonteinen tarkastus soveltuisi aina pienyrityksrajaan saakka. Näiden täydennysten luomisen ja ylläpitämisen voisi antaa Tilintarkastusvalvonnan tai Tilintarkastuslautakunnan tehtäväksi sillä edellytyksellä, että siinä hyödynnetään tilintarkastajien ammattitaitoa ja kokemusta ja että Tilintarkastusvalvonnalle tai Tilintarkastuslautakunnalle annetaan riittävät resurssit tehtävän suorittamiseen. Myös yritysten ulkoisten sidosryhmien näkökulmat tulee ottaa huomioon.

Meillä tilintarkastusyrittäjillä on vuosikymmenten ajan ollut tärkeä tehtävä yrittäjien ja tilitoimistojen kumppaneina. Tilintarkastuksen tehtävä on varmentaa se, millä on merkitystä, jotta sidosryhmät voivat luottaa yrityksiin. Mikro- ja pienyritysten tilintarkastuksesta on tullut liian raskasta ja sitä on kevennettävä. **Tilintarkastusrajan nosto mikroyrityksrajaan ei ole oikea tapa edetä**, sillä silloin unohdetaan tilintarkastuksen merkitys yhteiskunnalle ja yritysmaailman reiluille pelisäännöille. **Sen sijaan tulisi selvittää mahdollisuudet siirtyä yleisluonteiseen tarkastukseen – aina pienyrityksrajaan saakka - esimerkiksi Tanskan mallin mukaisesti.**

Helsingissä 28. päivänä syyskuuta 2018

**Signia Tilintarkastus Oy**  
tilintarkastusyhteisö

*[allekirjoitettu sähköisesti]*

Marko Reponen  
toimitusjohtaja, KHT

Marko Reponen  
6837ceb4-7445-428b-b938-cca26dca96c2 - 2018-09-28 19:03:07  
Tupas/mTupas - 7c93ec6a-6890-4fa9-b26a-bcc50a793dfa - FI